

**«Η καλλιέργεια και διάθεση κάνναβης
για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς:
Το παράδειγμα της Ολλανδίας»**

Θανάσης Αποστόλου

Διογένης

Διάλογος πολιτικής για τα ναρκωτικά

Η πολιτική της Ολλανδίας για τα ναρκωτικά βασίζεται στον νόμο για το όπιο του 1928. Ο νόμος αυτός έχει τροποποιηθεί πολλές φορές, παραμένει όμως με το ίδιο όνομα μέχρι και σήμερα. Το 1976 έγινε μια σημαντική τροποποίηση, η οποία εισήγαγε μια διαφοροποίηση μεταξύ των σκληρών και των μαλακών ναρκωτικών. Το άρθρο 2 του νόμου του 1976 αναφέρεται στα σκληρά ναρκωτικά και το άρθρο 3 στα μαλακά ναρκωτικά. Η διατύπωση των δύο άρθρων είναι βασικά πανομοιότυπη, δηλαδή η απαγόρευση διατηρείται στο νόμο. Η διαφορά αφορά, κυρίως, το θέμα της δίωξης και της επιβολή ποινών. Δεν υπάρχει ενεργή δίωξη των χρηστών μαλακών ναρκωτικών (αρχή της ανοχής).

Τα προϊόντα της κάνναβης πωλούνται σε ειδικά καταστήματα, τα λεγόμενα Coffeeshops. Τα coffeeshops έχουν άδεια να λειτουργούν υπό τους εξής περιορισμούς: (α) να μη πωλούν σε ανήλικους, (β) να μην πωλούν σκληρά ναρκωτικά, (γ) να μη δημιουργούν παρενόχληση στη γειτονιά, (δ) να μη διαφημίζουν την κάνναβη και (ε) να έχουν ανώτατο όριο αποθηκευμένης ποσότητας κάνναβης προς πώληση τα 500 γραμμάρια.

Το μεγάλο πρόβλημα του συστήματος, που ισχύει στην Ολλανδία, είναι το παράδοξο ότι ναι μεν επιτρέπεται η πώληση, αλλά απαγορεύεται η νόμιμη καλλιέργεια και προμήθεια. Προσπάθειες για την άρση αυτού του παραδόξου δεν έχουν πετύχει μέχρι σήμερα, παρόλο που η πλειοψηφία των Ολλανδών είναι υπέρ της νομιμοποίησης.

Αυτή την αναφορά μας στο σύστημα της Ολλανδίας την κάνουμε για να τονίσουμε ότι η Ολλανδική κοινωνία είναι εξοικειωμένη με την αποδοχή της ρυθμίσεων του κράτους για νόμιμη χρήση της κάνναβης στο πλαίσιο της πολιτικής της ανοχής. Γι' αυτό το λόγο η νομιμοποίηση της κάνναβης για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς δεν αποτέλεσε σημείο αντιλεγόμενο, όταν στα τέλη τη δεκαετίας του '90, η κυβέρνηση αποφάσισε να ρυθμίσει με νόμο την ιατρική κάνναβη.

Το σύστημα που υιοθέτησε η Ολλανδία για τη νομιμοποίηση της ιατρικής κάνναβης ακολουθεί τις ρυθμίσεις που καθορίζει η διεθνής Ενιαία Σύμβαση για τα ναρκωτικά του 1961. Η κάνναβη για ιατρικούς και επιστημονικούς σκοπούς δεν απαγορεύεται, εάν τηρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζουν τα άρθρα άρθρου 28 και 23 της ενιαίας σύμβασης.

Το Άρθρο 28 της Ενιαίας Σύμβασης, ορίζει ότι:

α. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την καλλιέργεια του φυτού κάνναβης για την παραγωγή κάνναβης ή ρητίνης κάνναβης, πρέπει να εφαρμόσει το σύστημα ελέγχου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 για τον έλεγχο της παπαρούνας για την παραγωγή οπίου

β. Η Ενιαία Σύμβαση για τα ναρκωτικά δεν αφορά την καλλιέργεια του φυτού κάνναβης για αποκλειστικά βιομηχανικούς σκοπούς (ίνες και σπόρους)

γ. Τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να υιοθετήσουν τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή της κατάχρησης και της παράνομης διακίνησης, τα φύλλων του φυτού της κάνναβης

Το άρθρο 23 της Ενιαίας σύμβασης για τα ναρκωτικά του 1961 επιτρέπει στις χώρες που έχουν εγκρίνει και επικυρώσει τη Σύμβαση να καλλιεργούν την παπαρούνα για την παραγωγή οπίου και αντίστοιχα της κάνναβης για την παραγωγή κάνναβης ή ρητίνης κάνναβης υπό την προϋπόθεση:

- Να συσταθεί εθνικός οργανισμός, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την καλλιέργεια, την προετοιμασία, την επεξεργασία, την πώληση, την παράδοση, την προμήθεια και τη μεταφορά κάνναβης, σύμφωνα με το άρθρο 28 και το άρθρο 23 των διατάξεων της Ενιαίας Σύμβασης. Η σύσταση της εθνικής υπηρεσίας κοινοποιείται στο Διεθνές Συμβούλιο Ελέγχου των Ναρκωτικών (INCB).

Από το 2001 λειτουργεί στην Ολλανδία ως Εθνικός Οργανισμός το Γραφείο για την ιατρική κάνναβη, το οποίο που ανήκει το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού.

Στο γραφείο ανατίθεται μια σειρά καθηκόντων όπως:

- η χορήγηση απαλλαγών από απαγορευτικές διατάξεις του νόμου για το όπιο
- η αγορά της συνολικής συγκομιδής των καλλιεργητών/παραγωγών που είναι κάτοχοι των σχετικών απαλλαγών
- το αποκλειστικό δικαίωμα εμπορίου από το Γραφείο Ιατρικής Κάνναβης
- το μονοπώλιο της διατήρησης αποθεμάτων ιατρικής κάνναβης και παρασκευασμάτων κάνναβης

Μεταξύ των παραγωγών ιατρικής κάνναβης και του Εθνικού Γραφείου υπογράφονται συμφωνητικά για τη πιστή τήρησή τους.

Σύμφωνα με την «Ενιαία Σύμβαση για τα Ναρκωτικά», το Γραφείο για την ιατρική κάνναβη (BMC) έχει το νόμιμο μονοπώλιο για την εισαγωγή και την εξαγωγή της κάνναβης και της ρητίνης κάνναβης που παράγεται στην Ολλανδία. Αν μια εταιρεία θέλει να εισάγει ή να εξαγει προϊόντα κάνναβης αυτό πρέπει να γίνεται μέσω του γραφείου για την ιατρική κάνναβη. Μόνο εταιρίες που έχουν απαλλαγή από τις απαγορευτικές διατάξεις του νόμου για το όπιο μπορούν να κάνουν εξαγωγές. Το Γραφείο Ιατρικής κάνναβης παρέχει στη συνέχεια, τα απαιτούμενα ολλανδικά έγγραφα για τη μεταφορά.

Το γραφείο Ιατρικής κάνναβης συνεργάζεται και με και με άλλες χώρες στις οποίες κάνει εξαγωγή προϊόντων κάνναβης. Υπηρεσίες, οργανισμοί, νοσοκομεία, ερευνητικά κέντρα και διάφοροι φορείς άλλων χωρών μπορούν να προμηθεύουν ιατρική κάνναβη αν και εφόσον οι χώρες τους συναινούν προς τούτο. Το γραφείο προμηθεύει Φαρμακεία, ερευνητικά κέντρα, υπηρεσίες και νοσοκομεία καθώς και γιατρούς και Κτηνίατρους εντός της Ολλανδίας με ιατρική κάνναβη.

Συνεργασία με την επιχείρηση Bedrocan

Στα πρώτα χρόνια το Γραφείο Ιατρικής κάνναβης συνεργάστηκε με δύο γεωργικές επιχειρήσεις. Η μία από αυτές έχασε σε μικρό χρονικό διάστημα την άδεια, διότι δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει στις αναγκαίες προϋποθέσεις για την παραγωγή. Η επιχείρηση Bedrocan έχει μια σταθερή συνεργασία και είναι ο κύριος προμηθευτής του Γραφείου ιατρικής κάνναβης.

Το 1999, ψηφίστηκε ο νόμος για την ιατρική κάνναβη. Χρειάστηκαν περίπου 4-5 έτη προετοιμασίας για τη σωστή εφαρμογή του νόμου στην πράξη.

Το 2007, για πρώτη φορά το γραφείο Ιατρικής κάνναβης έκανε εξαγωγή στο Εξωτερικό. Η Φινλανδία ήταν η πρώτη χώρα που προμηθεύτηκε κάνναβη από την Ολλανδία και λίγο αργότερα ακολούθησε και η Ιταλία.

Το 2014, η επιχείρηση Bedrocan άνοιξε παράρτημά της στον Καναδά. Ο Καναδάς επιτρέπει επίσης την κάνναβη για ιατρικούς σκοπούς. Ένα χρόνο αργότερα άνοιξε μια μικρή εγκατάσταση στη Δημοκρατία της Τσεχίας

Αύξηση της παραγωγής: Ανάμεσα στα έτη 2003-2012, η παραγωγή αυξήθηκε από 40 σε 100 κιλά ιατρικής κάνναβης. Μετά το 2012 υπάρχει μεγάλη ζήτηση συνταγογραφούμενης κάνναβης στην Ολλανδία, αλλά και αύξηση συνταγογραφούμενης κάνναβης, στην Ευρώπη (κυρίως Γερμανία, Φινλανδία και Ιταλία). Για παράδειγμα, αυτό το έτος (2016) η παραγωγή θα φτάσει σε πάνω από χίλια και το επόμενο έτος οι προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια είναι ακόμη υψηλότερες.

Καλλιέργεια σε εσωτερικούς χώρους: Η επιχείρηση Bedrocan επιδιώκει την τυποποίηση της παραγωγής κάνναβης και την περαιτέρω αναγνώριση των φυτικών προϊόντων κάνναβης ως κανονικό φάρμακο. Η παραγωγή σε εσωτερικούς χώρους είναι προγραμματισμένη με προβλεπόμενες προθεσμίες παραγωγής. Υπάρχει συνεργασία με άλλες εταιρείες για την αποστείρωση του προϊόντος την μικροβιολογική καθαρότητα και τη συσκευασία. Η διασφάλιση της ποιότητας γίνεται σε εργαστήρια με εκτενή ανάλυση για την εξασφάλιση της τυποποίησης (standardisation).

Η κάνναβη διατίθεται από φαρμακεία, είναι φαρμακευτικής ποιότητας και πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις. Η ιατρική κάνναβη προορίζεται να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά σαν φάρμακο.

Το γραφείο για την ιατρική κάνναβη διαθέτει προς στιγμήν πέντε ποικιλίες.

Το υπουργείο έχει εκδώσει ενημερωτικό υλικό για ασθενείς, ιατρούς, φαρμακοποιούς και ασφαλιστικούς οργανισμούς υγείας.

Το 2006, ο νέος νόμος για την ασφάλιση υγείας τέθηκε σε ισχύ. Από τότε, άλλαξε το καθεστώς αποζημίωσης της ιατρικής κάνναβης. Αρκετοί ασφαλιστικοί οργανισμοί πληρώνουν για την προμήθεια ιατρικής κάνναβης

Συμπεράσματα

Είναι η επιλογή της Ολλανδίας η πλέον ενδεδειγμένη για την Ελλάδα;

- Η επιλογή της Ολλανδίας έχει το πλεονέκτημα ότι μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα, διότι το επιτρέπει το σύστημα ελέγχου των ναρκωτικών, αρκεί να πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις
- Η τυποποίηση της παραγωγής έχει το προτέρημα ότι η φυτική ιατρική κάνναβη μπορεί να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές για τα φάρμακα. Αυτό έχει μεγάλη σημασία για την αναγνώρισή της από την ιατρική κοινότητα
- Προϋπόθεση για την εφαρμογή του Ολλανδικού μοντέλου ιατρικής κάνναβης είναι η αρκετά ακριβή επένδυση για τη σωστή παραγωγή

